

WYMAGANIA EDUKACYJNE KRYTERIA OCENIANIA

**GIMNAZJUM
III ETAP EDUKACYJNY**

**PRZEDMIOT
EDUKACJA DLA BEZPIECZEŃSTWA
KLASY: 3A, 3B**

Rok szkolny 2016/2017r.

Nauczyciel wychowania fizycznego
w Zespole Szkół Sportowych nr 1 w Chorzowie
Gimnazjum sportowe nr 11

mgr Korneliusz Kościelniak

**NA PODSTAWIE ROZPORZĄDZENIA
MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ I SPORTU
z dnia 27 sierpnia 2012r.
w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego
oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół**

Cele kształcenia

Układ tematyczny proponowany w programie zakłada, że w pierwszej kolejności uczeń musi zapoznać się z rodzajami alarmów i z czynnościami jakie należy wykonać po ogłoszeniu alarmu w szkole. Następnie realizowane są tematy związane z bezpieczeństwem i pierwszą pomocą. Umiejętności i wiadomości o ratownictwie stanowią niezbędną podstawę do zrozumienia, jak należy postępować, gdy dojdzie do katastrofy, awarii, pożaru czy powodzi. To samo dotyczy pozostałych zagrożeń, takich jak: skażenie promieniotwórcze, awaria instalacji chemicznej, zatrucie substancjami toksycznymi. Na samym końcu omawiane są główne zagadnienia dotyczące ochrony i obrony cywilnej. Gdy uczeń zdobędzie wiedzę, jak może samodzielnie poradzić sobie w sytuacji zagrożenia zdrowia i życia, zapozna się z funkcjonowaniem wyspecjalizowanych służb działających w czasie kryzysu. Bezpieczeństwo ucznia, niezależnie od tego, gdzie się znajduje, zależy od jego świadomości zagrożeń i umiejętności zastosowania wiedzy w praktyce. Dlatego w procesie edukacyjnym należy stale pamiętać o zasadzie:
wiedza + umiejętności = bezpieczeństwo

Cele ogólne

Uczeń:

- Przyswaja określony zasób wiadomości z zakresu bezpieczeństwa;
- Potrafi wykorzystać posiadane wiadomości podczas wykonywania zadań i rozwiązywania problemów;
- Ma poczucie współodpowiedzialności za bezpieczeństwo własne i zbiorowe oraz przekonanie o potrzebie czynnego udziału w jego kształtowaniu zarówno w skali indywidualnej, jak i lokalnej;
- Posiada umiejętności niezbędne do indywidualnego udzielania pierwszej pomocy w różnych warunkach zagrażających życiu, zdrowiu i mieniu oraz wie, jak zachować się w sytuacjach kryzysowych;
- Ponadto celem programu jest kształtowanie postaw warunkujących sprawne i odpowiedzialne funkcjonowanie we współczesnym świecie.

Cele szczegółowe kształcenia i wychowania:

Cele kształcenia:

Uczeń:

- Zna sygnały alarmowe i związane z nimi zasady postępowania,
- Rozpoznaje stany zagrożenia życia i zdrowia człowieka,
- Zna metody przywracania podstawowych czynności życiowych człowieka i potrafi praktycznie je wykonać,
- Rozumie mechanizmy wstrząsu pourazowego,
- Wskazuje sposoby ewakuacji poszkodowanych,
- Zna zasady udzielania pierwszej pomocy przy nagłych zasłabnięciach,

- omdleniach i utonięciach,
- Zna sposoby tamowania krwotoków, rozpoznawania i opatrywania ran i potrafi je zastosować w praktyce,
  - Zna zasady pierwszej pomocy przy urazach termicznych (oparzeniach, odmrożeniach, wychłodzeniach organizmu),
  - Zna zasady postępowania przy porażeniu prądem elektrycznym,
  - Rozróżnia oparzenia chemiczne oraz zna zasady udzielania pierwszej pomocy,
  - Rozróżnia zatrucia na podstawie objawów oraz zna zasady udzielania pierwszej pomocy,
  - Zna czynności pierwszej pomocy przy złamaniach i urazach stawów oraz potrafi je wykonać,
  - Zna sposoby ochrony dróg oddechowych i skóry oraz potrafi praktycznie je zastosować,
  - Rozumie zjawisko paniki,
  - Potrafi opisać skalę oraz różnorodność zagrożeń naturalnych i tych spowodowanych przez człowieka oraz zna zasady postępowania przy ewakuacji z terenów zagrożonych,
  - Zna istotę zagrożeń, jakie niesie ze sobą powódź,
  - Zna przyczyny powstawania pożarów i sposoby ich zapobiegania,
  - Wie, jak posługiwać się podręcznym sprzętem przeciwpożarowym,
  - Zna zasady postępowania na wypadek pożaru w szkole,
  - Zna istotę katastrof i awarii technicznych,
  - Zna źródła promieniowania oraz potrafi wymienić jego skutki,
  - Zna i stosuje zasady ochrony wody i żywności na wypadek zagrożeń,
  - Wie, co to są zabiegi sanitarne i specjalne oraz w jakim celu się je stosuje,
  - Rozróżnia oznakowanie niebezpiecznych substancji chemicznych i biologicznych oraz tablic i znaków bezpieczeństwa,
  - Potrafi scharakteryzować rolę i zadania ochrony ludności i obrony cywilnej.

Cele wychowawcze

- Zachęcanie do przełamywania tkwiących w człowieku barier osobowościowych i kreowania aktywnych postaw wobec potencjalnych zagrożeń życia, zdrowia, mienia,
- Kształtowanie zrozumienia podmiotowej roli człowieka w kreowaniu postaw prospołecznych oraz indywidualnych warunków bezpieczeństwa,
- Przygotowanie do świadomego i aktywnego uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej,
- Opanowanie umiejętności indywidualnego udzielania pierwszej pomocy w sytuacjach kryzysowych, przy zagrożeniu życia, zdrowia, mienia,
- Poszanowanie przepisów prawa regulujących powinności obywatelskie,
- Przełamanie egoistycznych postaw wobec zagrożeń,
- Kształtowanie postaw odpowiedzialnych, kreatywnych, inicjatywnych,
- Doskonalenie umiejętności diagnozowania sytuacji i zjawisk dotyczących

zagrożeń,

- Rozumienie i rozwiązywanie problemów bezpieczeństwa w swoim środowisku,
- Doskonalenie rozumienia własnych cech osobowości i reakcji organizmu oraz ich wpływu na otoczenie,
- Przygotowanie do rozpoznawania sytuacji i zjawisk kryzysowych,
- Propagowanie aktywnego udziału w pracach szkolnych kół zainteresowań.

Wymagania edukacyjne

Lp.	Nr i nazwa tematu	Ocena dopuszczająca uczeń potrafi:	Ocena dostateczna uczeń potrafi:	Ocena dobra uczeń potrafi:	Ocena bardzo dobra uczeń potrafi:	Ocena celująca uczeń potrafi:
1.	2. Pierwsza pomoc w przypadku zagrożenia życia lub zdrowia człowieka	<ul style="list-style-type: none"> wymienić podstawowe funkcje życiowe wskazać kolejne czynności łańcucha ratowniczego 	<ul style="list-style-type: none"> wymienić zasady, według których należy postępować w przypadku zaburzeń podstawowych funkcji życiowych opisać objawy urazów 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić, na czym polega organizacja miejsca wypadku 	<ul style="list-style-type: none"> opisać znaczenie, jakie dla osoby poszkodowanej ma wsparcie psychiczne zastosować w praktyce sposoby sprawdzania stanu świadomości poszkodowanego 	<ul style="list-style-type: none"> wykonać bezbłędnie, w odpowiedniej kolejności czynności ratownicze w przypadku stanów zagrożenia życia i zdrowia
2.	4. Wstrząs pourazowy	<ul style="list-style-type: none"> udzielić pierwszej pomocy w przypadku wstrząsu pourazowego 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać przyczyny i objawy wstrząsów pourazowych 	<ul style="list-style-type: none"> wymienić i opisać rodzaje wstrząsów pourazowych 	<ul style="list-style-type: none"> określić objawy sygnalizujące pogłębienie się wstrząsu scharakteryzować okres pobudzenia 	<ul style="list-style-type: none"> omówić samodzielnie wybrane pozycje książkowe dotyczące problemu wstrząsów pourazowych wymienić miejsca, w których można uzyskać fachowe informacje na temat wstrząsów pourazowych
3.	5. Sposoby ewakuacji poszkodowanych	<ul style="list-style-type: none"> zastosować techniki podnoszenia i transportowania poszkodowanych w różnych sytuacjach 	<ul style="list-style-type: none"> omówić różne sposoby odciążania i ewakuacji poszkodowanych 	<ul style="list-style-type: none"> objaśnić, jak ograniczyć obciążenie własnego kręgosłupa w przypadku podnoszenia poszkodowanych opisać, jak bezpiecznie układać poszkodowanego na noszach 	<ul style="list-style-type: none"> sporządzić prowizoryczne nosze za pomocą różnych metod 	<ul style="list-style-type: none"> kierować grupą z zastosowaniem różnych technik

4.	6. Pierwsza pomoc w przypadku nagłych zasłabnięć, omdleń i utonięć	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawić treść wezwania pogotowia lub lekarza – zastosować pozycję bezpieczną 	<ul style="list-style-type: none"> – omówić zasady pierwszej pomocy w przypadku omdleń, zasłabnięć i utonięć 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienić przyczyny zasłabnięć – pokazać i opisać pozycje, jakie należy zastosować w przypadku różnych urazów 	<ul style="list-style-type: none"> – opisać, jak zapobiegać zasłabnięciom i omdleniom – wykonać bezbłędnie, w odpowiedniej kolejności czynności ratownicze w przypadku nagłego zasłabnięcia, omdlenia i tonięcia 	<ul style="list-style-type: none"> – omówić samodzielnie wybrane pozycje książkowe dotyczące problemów zasłabnięć – wymienić miejsca, w których można uzyskać fachowe informacje na temat nagłych zasłabnięć, omdleń i pierwszej pomocy tonącemu
5.	9. Urazy spowodowane prądem elektrycznym	<ul style="list-style-type: none"> – udzielić pierwszej pomocy w przypadku porażenia prądem elektrycznym w różnych sytuacjach (dom, warsztat, pracownia, teren niezabudowany) 	<ul style="list-style-type: none"> – omówić urazy spowodowane przez prąd elektryczny – wymienić czynniki wpływające na urazy spowodowane prądem elektrycznym 	<ul style="list-style-type: none"> – opisać charakterystyczne cechy oparzeń prądem elektrycznym 	<ul style="list-style-type: none"> – opisać, w jakich przypadkach może powstać porażenie prądem stałym – opisać, jak zmniejszyć możliwość urazu w wyniku wyładowań atmosferycznych 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazać w swoim najbliższym otoczeniu miejsca, w których istnieje szczególnie zagrożenie porażenia prądem elektrycznym, oraz określić konkretne zasady przeciwdziałania im
6.	10. Oparzenia chemiczne	<ul style="list-style-type: none"> – udzielić pierwszej pomocy w przypadku oparzeń chemicznych 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazać rodzaje zagrożeń, jakie występują przy udzielaniu pierwszej pomocy 	<ul style="list-style-type: none"> – opisać poparzenia wymagające szczególnej troski 	<ul style="list-style-type: none"> – opisać objawy oparzenia układu pokarmowego – opisać czynności, które należy podjąć w przypadku urazów dróg oddechowych 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienić i opisać kolejne czynności w przypadku urazu gałki ocznej
7.	12. Złamania kości i uszkodzenia stawów	<ul style="list-style-type: none"> – udzielić pierwszej pomocy w przypadku złamania, zwichnięcia, skręcenia 	<ul style="list-style-type: none"> – opisać zastosowanie różnych środków do unieruchomienia kończyn dolnych i górnych 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazać warunki i miejsca sprzyjające urazom – wymienić objawy różnych złamań 	<ul style="list-style-type: none"> – opisać przyczyny urazów w układzie kostno-stawowym – rozróżnić i opisać złamania, zwichnięcia i skręcenia 	<ul style="list-style-type: none"> – opisać najnowsze metody stosowane przy opatrywaniu urazów układu kostno-stawowego
8.	14. Panika i sposoby jej zapobiegania	<ul style="list-style-type: none"> – określić, jak należy postępować w przypadku paniki, aby ograniczyć zagrożenie życia 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienić czynniki sprzyjające panicznym reakcjom tłumu oraz podać sposoby postępowania w takiej sytuacji 	<ul style="list-style-type: none"> – scharakteryzować zjawisko paniki – określić, w jaki sposób wyzwała się panika u poszczególnych osób 	<ul style="list-style-type: none"> – opisać mechanizmy paniki oraz zagrożenia wynikające ze zbiorowych reakcji tłumu 	<ul style="list-style-type: none"> – podać przykłady paniki w dziejach

9.	16. Zagrożenia życia i zdrowia podczas powodzi	<ul style="list-style-type: none"> - opisać zagrożenia związane z powodzią - wymienić czynniki podwyższające ewakuacji powodziowej 	<ul style="list-style-type: none"> - opisać zagrożenia, jakie stwarza woda - podać metody ograniczenia negatywnych skutków powodzi 	<ul style="list-style-type: none"> - opisać znaczenie wody w życiu człowieka - wskazać podstawowe czynniki biernej ochrony przeciwpowodziowej - wskazać lokalne zagrożenia powodziowe 	<ul style="list-style-type: none"> - dokonać analizy lokalnych zagrożeń związanych z wodą - sporządzić indywidualny plan postępowania na wypadek lokalnych zagrożeń hydrologicznych 	<ul style="list-style-type: none"> - wymienić czynniki, które należy podjąć po ustąpieniu powodzi - wymienić struktury centralne i lokalne zarządzania kryzysowego w przypadku powodzi
10.	18. Posługiwanie się sprzętem ppoż. i postępowanie w wypadku pożaru	<ul style="list-style-type: none"> - wymienić przyczyny powstawania pożarów - określić, jakie substancje można gasić wodą, a jakie nie - wezwać telefonicznie pomoc do gaszenia pożaru 	<ul style="list-style-type: none"> - omówić sposoby ochrony na wypadek pożaru - dokonać podziału pożarów ze względu na rodzaj palącego się materiału 	<ul style="list-style-type: none"> - opisać zasady ratowania ludzi, zwierząt i mienia - określić stopień zagrożenia pożarowego we własnym domu 	<ul style="list-style-type: none"> - scharakteryzować elementy profilaktyki przeciwpożarowej - omówić istotę różnych zagrożeń pożarowych 	<ul style="list-style-type: none"> - opracować instrukcję ppoż. konkretnego obiektu
11.	23. Oznakowanie niebezpiecznych substancji toksycznych i biologicznych	<ul style="list-style-type: none"> - nazwać tablice i znaki bezpieczeństwa 	<ul style="list-style-type: none"> - wymienić rodzaje znaków bezpieczeństwa - podać znaczenie poszczególnych rodzajów znaków 	<ul style="list-style-type: none"> - opisać znaczenie znaków ewakuacyjnych, ochrony przeciwpożarowej, BHP oraz oznakowanie substancji toksycznych i biologicznych 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnić, dlaczego należy dążyć do jednoznacznego rozumienia informacji - opisać, czym wyróżniają się tablice i znaki BHP 	<ul style="list-style-type: none"> - uzasadnić rozmieszczenie tablic i znaków bezpieczeństwa w miejscu zamieszkania i nauki
12.	24. Główne zadania ochrony ludności i obrony cywilnej	<ul style="list-style-type: none"> - określić podstawowe zadania ochrony i obrony cywilnej 	<ul style="list-style-type: none"> - wymienić powinności obywatelskie w zakresie obrony i obrony cywilnej 	<ul style="list-style-type: none"> - wymienić i opisać elementy systemu krajowego ratownictwa 	<ul style="list-style-type: none"> - scharakteryzować regulacje prawne obrony i obrony cywilnej 	<ul style="list-style-type: none"> - przedstawić funkcjonowanie obrony cywilnej w państwach europejskich

Kryteria oceniania

Ocena celująca:

- Opanowanie materiału zawartego w wymaganiach edukacyjnych na ocenę celującą
- Zaliczenie sprawdzianów i kartkówek na ocenę nie niższą niż bardzo dobra
- aktywność na zajęciach
- wzorowa postawa na zajęciach nie wzbudzająca zastrzeżeń nauczyciela
- obecność na zajęciach nie niższa niż 90%

Ocena bardzo dobra:

- Opanowanie materiału zawartego w wymaganiach edukacyjnych na ocenę bardzo dobrą
- Zaliczenie sprawdzianów i kartkówek na ocenę nie niższą niż bardzo dobra
- aktywność na zajęciach
- właściwa postawa na zajęciach nie wzbudzająca zastrzeżeń nauczyciela
- obecność na zajęciach nie niższa niż 80%

Ocena dobra:

- Opanowanie materiału zawartego w wymaganiach edukacyjnych na ocenę dobrą
- Zaliczenie sprawdzianów i kartkówek na ocenę nie niższą niż dobra
- sporadyczna aktywność na zajęciach
- właściwa postawa na zajęciach nie wzbudzająca zastrzeżeń nauczyciela
- obecność na zajęciach nie niższa niż 70%

Ocena dostateczna:

- Opanowanie materiału zawartego w wymaganiach edukacyjnych na ocenę dostateczną
- Zaliczenie sprawdzianów i kartkówek na ocenę nie niższą niż dostateczna
- obecność na zajęciach nie niższa niż 60%

Ocena dopuszczająca:

- Opanowanie materiału zawartego w wymaganiach edukacyjnych na ocenę dopuszczającą
- Zaliczenie sprawdzianów i kartkówek na ocenę nie niższą niż dopuszczającą
- obecność na zajęciach nie niższa niż 50%

Ocena niedostateczna:

- Nie opanowanie materiału zawartego w wymaganiach edukacyjnych na ocenę dopuszczającą
- Nie zaliczenie sprawdzianów i kartkówek na ocenę dopuszczającą
- Brak aktywności na zajęciach
- Postawa na zajęciach wzbudzająca zastrzeżenia nauczyciela
- Obecność na zajęciach niższa niż 50%

Ocenie podlega:

- Wypowiedź ustna,
- Sprawdziany,
- Ćwiczenia praktyczne,

- Test semestralny,

Dodatkowo dla zainteresowanych:

- Zaangażowanie poza programem w danym roku szkolnym – konkursy, zawody.

Proponowana ilość prac:

- 2 sprawdziany,
- 1 test semestralny,
- Minimum 2 ćwiczenia praktyczne.

Zasady poprawy:

- Sprawdziany – według ustaleń „Wewnętrznego systemu oceniania”,
- Ćwiczenia praktyczne – 2 razy,
- Test – poprzez omówienie i zapisanie właściwych odpowiedzi.

W przypadku dłuższych nieobecności (ponad tydzień) uczeń ustala z nauczycielem dogodny termin do zaliczenia tematyki opuszczonych zajęć.

Za aktywność w czasie zajęć uczeń otrzymać może ocenę cząstkową, którą zapisuje w zeszycie ćwiczeń przy danym temacie po uzyskaniu akceptacji nauczyciela.

Za udokumentowaną aktywność poza programem w danym roku szkolnym uczeń może mieć podwyższoną ocenę końcową o jeden punkt ponad poziom uzyskany w toku zajęć programowych.